www.ekoperfekt.pl, e-mail: biuro@ekoperfekt.pl

Prognoza oddziaływania na środowisko

projektu Programu Ochrony Środowiska

dla Gminy Moszczenica na lata 2014 - 2017

www.ekoperfekt.pl, e-mail: biuro@ekoperfekt.pl

2014

SPIS TREŚCI

1. Wstęp ... 3
2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania projektu Programu Ochrony Środowiska na środowisko ... 3
3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami ... 5
4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu ... 9
5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem ... 14
6. Identyfikacja problemów ochrony środowiska istniejących z punktu widzenia projektowanego dokumentu ... 15
7. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu ... 17
8. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko ... 23
   8.1. Pozytywne: ... 26
   8.2. Negatywne: ... 28
      8.2.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne ... 30
      8.2.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne ... 30
      8.2.3. Oddziaływanie na gleby ... 30
      8.2.4. Oddziaływanie na warunki akustyczne ... 31
      8.2.6. Oddziaływanie na krajobraz ... 31
      8.2.7. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne ... 31
      8.2.8. Oddziaływanie na mieszkańców ... 31
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu ... 32
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy ... 33
11. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu. ... 33
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko ... 35
13. Streszczenie ... 35

1. Wstęp

Na podstawie art. 47 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami) projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o „Prognozę oddziaływania na środowisko".

Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska.

Zakres Prognozy zgodny jest z art. 51 ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tj. Dz. U. 2013 Nr 0 poz. 1235 ze zmianami) oraz pismem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi znak PWIS.NSOZNS.9022.1.213.2014.MF z dn. 20.06.2014r. oraz pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi znak WOOŚ-II.411.78.2014.AJ z dn. 16.06.2014r.

2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania projektu Programu Ochrony Środowiska na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona na podstawie art. 51 ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami) zgodnie, z którymi:

1. zawiera:
   - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
   - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy,
   - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
   - informacje o trans granicznym oddziaływaniu na środowisko,
   - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

2. określa, analizuje, ocenia:
   - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
   - stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istotne problemy z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
   - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
   - przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materiale, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i miedzy oddziaływanianiami na te elementy,
3. przedstawia:
   - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensacje przyrodniczą, negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
   - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Kierunki działań poddano analizie oraz odniesiono do zasobów i stanu środowiska na terenie objętym projektem Programu ochrony środowiska.

Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń projektu dokumentu.

Analiza i ocena przyjętych kierunków została przedstawiona w formie tabeli; przy ocenie zastosowano następujące kategorie wartościowania:

+ korzystny wpływ na środowisko, prowadzący do odbudowy, wzbogacenia systemu lub co najmniej zachowania najistotniejszych wartości środowiskowych i standardów jakości środowiska

- negatywny wpływ na środowisko, prowadzący do degradacji lub potencjalnie stwarzający zagrożenia środowiska, wpływający na niezachowanie standardów jakości środowiska

0 brak oddziaływania lub minimalne, nieznaczące oddziaływanie (na granicy neutralności)

-/+ negatywny wpływ na środowisko w etapie budowy; korzystny wpływ w dalszej perspektywie.

Uwzględniono wnioski z Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla województwa łódzkiego 2012.

3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Podstawą opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica na lata 2014 – 2017" jest art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2013 Nr 0 poz. 1232 ze zmianami), który nakłada na Wójta obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska oraz dokonania co cztery lata aktualizacji dokumentu.

Po zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu program uchwalany jest przez Radę Gminy, a co dwa lata Wójt sporządza raport z jego realizacji.

Program wskazuje cele i priorytety ekologiczne, rodzaje i harmonogramy działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia zaplanowanych celów.

Rozdział 1 przedstawia uwarunkowania w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów krajowych tj. Polityki Ekologiczna Państwa oraz dokumentów lokalnych.

W rozdziale 2 dokonano oceny realizacji poprzedniego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica.

W rozdziale 3 została zawarta ogólna charakterystyka gminy.

Rozdział 4 szczegółowo analizuje diagnozę stanu środowiska gminy, tj.: zasoby surowcowe, gleby, wody podziemne i powierzchniowe oraz ich jakość, stan gospodarki wodno –

ściekowej, jakość powietrza, możliwość wykorzystania energii odnawialnej. Scharakteryzowano zasoby przyrodnicze gminy, omówiono zagadnienia hałasu, gospodarki odpadami, potencjalnych źródeł awarii przemysłowych, zagadnienia transportu materiałów niebezpiecznych, jak również temat edukacji ekologicznej mieszkańców. Podsumowaniem diagnozy jest analiza SWOT, która pozwoliła wskazać następujące problemy:

- zanieczyszczenia wód powierzchniowych,
- niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacyjna,
- degradacja gleb i powierzchni ziemi, pojawiające się ciągle dzikie składowiska,
- przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM10.

Poprawa warunków życia mieszkańców ma być osiągnięta między innymi poprzez poprawę jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Dla realizacji wyznaczonych celów określono priorytety i działania według których określane będą zadania do zrealizowania.

Stąd cele główne to:

Obszar działania	Priorytety	Zadania
Ochrona zasobów naturalnych	1. Ochrona zasobów przyrodniczych. 2. Ochrona i zwiększenie zasobów leśnych. 3. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo. 4. Racjonalna eksploatacja kopalin i ochrona złóż. 5. Rekultywacja terenów zdegradowanych. 6. Zmniejszenie materiałochłonności produkcji.	1. Czynna ochrona przyrody (ocena stanu zdrowotnego, pielęgnacja pomników przyrody) 2. Utrzymanie zieleni na terenie parków i zieleńców
Ochrona jakości powietrza	1. Realizacja programów ochrony powietrza (POP). 2. Przygotowania do wdrożenia dyrektywy IED przez zakłady przemysłowe (modernizacja istniejących technologii i wprowadzanie nowych, nowoczesnych urządzeń). 3. Prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie i budownictwie (rozwój sieci ciepłowniczych, termomodernizacje).	1. Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie sposobów zmniejszenia zużycia energii i ciepła, korzystanie z transportu zbiorowego itp. 2. Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej i innych obiektów komunalnych 3. Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej z alternatywnych źródeł 4. Budowa nowych dróg gminnych oraz prowadzenie bieżących remontów

	4. Ograniczenie emisji ze środków transportu (modernizacja taboru, wykorzystanie paliw ekologicznych, remonty dróg).	5. Wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów dla inwestycji zawsze znacząco oddziaływujących na środowisko
Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych oraz ochrona przed powodzią i suszą	1. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. 2. Ochrona wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł punktowych i obszarowych. 3. Rozwój małej retencji wodnej. 4. Odbudowa melioracji podstawowych i szczegółowych w celu przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi.	1. Modernizacja, bieżąca budowa sieci wodociągowej 2. Monitoring jakości ścieków 3. Budowa, rozbudowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej 4. Projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków
Racjonalna gospodarka odpadami	1. Zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów. 2. Rekultywacja składowisk odpadów.	1. Likwidacja dzikich wysypisk odpadów 2. Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest 3. Tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, 4. Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych 5. Utrzymanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie
Oddziaływanie hałasu	1. Realizacja programu ochrony środowiska przed hałasem.	1. Modernizacja dróg 2. Tworzenie sieci tras rowerowych 3. Nasadzanie pasów zieleni ochronnej w pobliżu ciągów komunikacyjnych 4. Ograniczenie ruchu ciężkiego na drogach przechodzących przez tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej 5. Wyznaczanie w miejscowych

		planach zagospodarowania przestrzennego obszarów chronionych przed hałasem
Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	1. Edukacja ekologiczna nt. rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól. 2. Zachowanie stref bezpieczeństwa przy lokalizacji obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.	1. Wprowadzanie zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie możliwości lokalizacji urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne
Edukacja ekologiczna	1. Prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, dotyczącej wszystkich elementów środowiska.	1. Organizowanie akcji ekologicznych 2. Szkolenia, konferencje, konkursy, olimpiady edukacyjne 3. Edukacja ekologiczna realizowana w przedszkolach i szkołach (programy ekologiczne, konkursy, olimpiady) 4. Edukacja ekologiczna społeczeństwa realizowana poprzez: kampanie informacyjno – edukacyjne, imprezy o tematyce ekologicznej, konferencje, konkursy, zajęcia pozalekcyjne dla społeczeństwa 5. Organizacja wycieczek, zielonych szkół, ścieżek ekologicznych, szlaków turystycznych, spotkań z leśnikami i lekcji terenowych 6. Edukacja ekologiczna dotycząca selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów komunalnych i niebezpiecznych, racjonalnego użytkowania wody i energii

Poszczególne priorytety zawierają działania i ogólny opis.

W rozdziale 6 przedstawione zostały długoterminowe i krótkoterminowe harmonogramy realizacji zadań o charakterze ekologicznym, niezbędnych do osiągnięcia wyznaczonych priorytetów i celów ekologicznych.

Rozdział 7 omawia zagadnienia związane z finansowaniem zadań w zakresie ochrony środowiska. Opisano szacunkowe koszty związane z realizacja Programu oraz wskazano możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań.

Rozdział 8 przedstawia metody wdrażania i monitoringu Programu oraz zarządzania nim za pomocą instrumentów prawnych, strukturalnych, społecznych i finansowych.
Rozdział 9 zawiera informacje o przeprowadzonych konsultacjach społecznych.

Reasumując stwierdzić należy, że niniejszy Program, jako dokument planistyczny, służył będzie jako wskaźnik działań, które należy wdrażać na terenie gminy w celu osiągnięcia określonych w Polityce Ekologicznej Państwa założeń z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska.
Ujęte projekty stanowią jedynie propozycję przedsięwzięć realizujących przyjęte cele ekologiczne, a ich właściwa realizacja będzie zależna od bieżących uwarunkowań finansowych, aktualnych potrzeb środowiska lokalnego oraz dostępnych możliwości technicznych. Dopuszcza się możliwość dokonywania zmian w zapisach POŚ – stosownie do potrzeb: nowe zadania, modyfikacja obszarów problemowych, etc.
Obszar działań został wyznaczony na podstawie analiz przeprowadzonych potrzeb dla gminy. Największe znaczenie w wyborze miały jednak względy przestrzenne (m.in. budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury) oraz społeczne (m.in. niewystarczająca świadomość mieszkańców).

Dokument zgodny jest z zapisami i założeniami Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016, Programem ochrony środowiska województwa łódzkiego 2012 oraz Programem Ochrony Środowiska Powiatu Piotrkowskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020.

4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Gmina Moszczenica według regionalizacji fizyko-geograficznej Kondrackiego leży w obrębie dwóch mezoregionów: Równiny Piotrkowskiej i Wysoczyzny Bełchatowskiej.
Regionalizacja fizyczno-geograficzna regionu:

Jednostka	**Nazwa jednostki**	**Symbol**
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	31
Podprowincja	Niziny Środkowopolskie	318
Makroregion	Wzniesienia Południowomazowieckie	318.8
Mezoregion	Równina Piotrkowska Wysoczyzna Bełchatowska	318.84 318.81

Główną jednostką tektoniczną występującą na obszarze gminy jest kredowa Niecka Łódzka. Formę tę tworzą przede wszystkim wapienie, wapienie margliste i margle. Na stropie

mezozoiku, zalegającego na głębokości 50 – 70 m ppt., znajdują się osady trzeciorzędowe (ił, żwir kwarcowy). Teren gminy w całości pokryty jest zwartą pokrywą trzeciorzędową o miąższości 57 – 81 m. Reprezentują ją utwory zlodowacenia południowopolskiego (gliny zwałowe zwarte i piaszczyste z przewarstwieniami mułków i iłów) zalegające głębiej, oraz utwory zlodowacenia środkowopolskiego (gliny zwałowe zanieczyszczone marglem) występujące już na powierzchni. Miąższość tych osadów wynosi 0 – 2 m. Utwory powierzchniowe miejscami pokryte są warstwami utworów piaszczysto-żwirowych i piaszczystych.

Obszar gminy Moszczenica jest przede wszystkim płaskim lub lekko falisty, z występującymi lokalnie pagórkami. Ponadto teren gminy przecina dolina rzeki Moszczanki i jej dopływów.

Na obszarze gminy przeważają gleby kwaśne klas: IIIa, IIIb i IVa, są to gleby wytworzone z glin słabo spiaszczonych, z pyłów na glinach oraz częściowo na piaskach (pseudobielice, gleby brunatne). Mniejszy procent stanowią gleby klasy IVb, wykształcone na piaskach strukturalnych i glinach spiaszczonych. Najmniejszy ułamek stanowią gleby klas V i VI. W dolinach rzek i obniżeniach terenu występują gleby pochodzenia organicznego - torfowego oraz mułowo-torfowego, czarne ziemie, mady lekkie i bardzo lekkie, stanowiąc trwałe użytki zielone – łąki i pastwiska o bonitacji od klasy III do VI z dominacją klasy IV.

Biologiczną różnorodność obszaru gminy Moszczenica podtrzymują przede wszystkim tereny wilgotnych łąk, torfowisk i lasów bagiennych położonych w dolinach rzek: Moszczanki, Rakówki i Wolbórki. Lasy stanowią niewielki odsetek ogólnej powierzchni gminy, zaledwie 12,3 %.

Na terenie gminy Moszczenica nie występują parki krajobrazowe i rezerwaty przyrody.

Uchwałą Rady Gminy Nr VII/46/2003 z dnia 9 kwietnia 2003 r. ochroną konserwatorską, w formie użytku ekologicznego objęto tereny koryta rzeki Moszczanki na odcinku około 200m. Użytek nazwano Użytkiem Ekologicznym „Moszczanka”.

Rozporządzeniem nr 57/2001 Wojewody Łódzkiego z dnia 17 grudnia 2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne ochroną objęto obszar 0,9 ha w Rakowie (bagno).

Ochroną objęte są również pomniki przyrody wymienione w poniższej tabeli:

Położenie	**Gatunek**	**Liczba**	**Obowiązująca podstawa prawna**
wieś Srock (teren przykościelny)	dąb szypułkowy jesion wyniosły lipa drobnolistna	2 4 9	Rozporządzenie Nr 5/98 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 03.07.1998 r. w sprawie zmiany rozporządzenia dotyczącego uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 12 poz. 134; Rozporządzenie nr 33/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie zniesienia ochrony pomników przyrody
wieś Kiełczówka (teren parku)	lipa drobnolistna	2	Zarządzenie nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj. Piotrkowskiego nr 17 poz. 177

W rejestrze zabytków na terenie gminy znajdują się takie obiekty jak:

Kiełczówka	- park dworski, poł. XIX, nr rej.: 372 z 10.11.1986 i z 29.09.1993
Moszczenica	- kościół par. p.w. św. Krzyża, 1769, nr rej.: 689 z 16.09.1967 - dzwonnica, mur.-drewn., XIX, nr rej.: 690 z 16.09.1967 - zespół dworski, XVIII-XIX: dwór, nr rej.: 279/82 z 18.05.1982 park, nr rej.: 691 z 16.09.1967 i z 13.11.1996 - d. gorzelnia (ob. dom), pocz. XIX, nr rej.: 620/IX-55 z 10.06.1955
Raciborowice	- park dworski, pocz. XIX, nr rej.: 383 z 22.01.1987
Rękoraj	- park i teren podwórza gosp., nr rej.: 417 z 27.06.1990 i z 7.07.1994
Srock	- kaplica p.w. św. Mikołaja, 1627, nr rej.: 693 z 27.09.1967 - kościół paraf. p.w. św. Benedykta i św. Anny, 1764 – 66, nr rej.: A/19 z 09.09.2004

W gminie Moszczenica znajdują się również zewidencjonowane stanowiska archeologiczne podlegające ochronie konserwatorskiej. Na obszarach tych mogą istnieć ograniczenia inwestycji mogących mieć wpływ na naruszenie struktury podziemnych warstw kulturowych.
Obszar gminy Moszczenica leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401. Poziom wodonośny wód jest czwartorzędowy.
Gmina Moszczenica leży w zasięgu łódzkiego subregionu klimatycznego.
Zgodnie z podziałem polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne analizowany obszar należy do dzielnicy łódzkiej charakteryzującej się typowym dla obszarów Polski przejściowością klimatu. Przeważają w niej zachodnie i południowo-zachodnie kierunki wiatrów, a najwyższe opady przypadają na miesiące letnie.
Warunki klimatyczne charakterystyczne dla subregionu łódzkiego, w którym położona jest gmina Moszczenica to:

- średnia temperatura stycznia: $-2{,}5^0$C,
- średnia temperatura lipca: $+18^0$C,
- średni czas trwania zimy : 80 dni,
- średni czas trwania lata: 85-90 dni,

- średnia roczna suma opadów: 500-600 mm,
- długość okresu wegetacyjnego: 210-220 dni,
- dominujące kierunki wiatru: W, SW.

Lokalne warunki klimatu można scharakteryzować następująco:

- Dolina rzeki Moszczanki i Rakówki posiada szczególnie niekorzystne warunki klimatyczne (termiczne i wilgotnościowe) w związku z bardzo płytkim zaleganiem wód gruntowych i podmokłościami. Występuje tu duże prawdopodobieństwo zalegania przygruntowych przymrozków i mgieł, stagnacja wilgotnego i suchego powietrza, niedostateczne przewietrzanie i inwersje temperatury. Są to tereny niewskazane dla zabudowy mieszkaniowej, dlatego przeznaczone są w dotychczasowej formy zagospodarowania (trwałe użytki zielone).
- Płaskie wysoczyzny morenowe i równiny sandrowe posiadające dobre warunki solarne, wietrzne i wilgotnościowe są predysponowane dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej.
- Kompleksy leśne charakteryzujące się wysokimi swoistymi warunkami klimatycznymi niewielkimi wahaniami temperatury, znaczną zacisznością, podwyższoną wilgotnością – wpływają dodatnio na klimat terenów przyległych, podnosząc ich walory krajobrazowe i zdrowotne.

Wnioski monitoringu stanu środowiska:

Gleby	Obniżenie się wartości użytkowej gleb następuje wskutek nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia gleby w składniki pokarmowe roślin: fosfor, potas, magnez, które decydują o wielkości i jakości plonów. Istotny wpływ na procesy chemiczne i biologiczne zachodzące w glebie odgrywa odczyn gleby (pH w 1n KCl). Optymalny przedział dla procesów biologicznych związanych z metabolizmem większości gatunków roślin i drobnoustrojów glebowych przyjmuje się w wartościach od 5,5 do 7,2 pH. Z badań przeprowadzonych na terenie powiatu piotrkowskiego wynika, że na obszarze gminy Moszczenica, przeważają gleby III i IV klasy. Brak jest aktualnego monitoringu środowiska gleby dla terenu gminy.
Wody	Wg badań w 2006r oraz 2007r. wody podziemne (punkt pomiarowy w Moszczenicy) zakwalifikowano do III klasy jakości, w 2008r do II klasy, zaś w 2012 do I klasy – wody bardzo dobrej jakości. Utrzymuje się słaby stan/potencjał ekologiczny rzeki Moszczanki. Utrzymuje się niezadowalająca jakość wód rzeki Moszczanki. Na wskazany stan rzeczy wpływają przede wszystkim zanieczyszczenia, jakie niosą ze sobą dopływy: z Baniuch, z Wodzinka, z Proszenia, niewielka rzeka Goleszanka oraz spływy powierzchniowe. Pośród wskaźników, które obniżają klasę czystości wód największy wpływ mają substancje biogenne: azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, fosforany i fosfor ogólny. Związki azotu i fosforu obecne w wodach powierzchniowych pochodzą ze źródeł komunalnych i stwarzają zagrożenie eutrofizacją..

Powietrze	Istotny udział w zanieczyszczeniu powietrza, prócz dużych jednostek przemysłowych i komunalnych, mają paleniska domowe oraz kotłownie obiektów użyteczności publicznej, szklarnie i in. składające się na tzw. emisję niską. Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza powstającymi na obszarze gminy Moszczenica są emisje zanieczyszczeń pochodzące z lokalnych kotłowni, w większości opalanych węglem. Nie prowadzono monitoringu w punkcie obserwacyjnym na terenie gminy Moszczenica. Zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 914) gmina Moszczenica usytuowana jest w strefie łódzkiej. Ze względu na przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz bezno(a)pirenu w 2010r. strefa łódzka została zakwalifikowana do klasy C. Zarząd Województwa Łódzkiego opracował projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 (strefa łódzka) oraz programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10 (strefa łódzka). Badania jakości powietrza już od 2004 roku wykazują występowanie przekroczeń wartości dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10 (generalnie problem ten występuje w całym kraju). Analizy warunków meteorologicznych[1] wskazują, że najczęstszą przyczyną notowania stężeń ponadnormatywnych pyłu zawieszonego PM10 jest połączenie występowania ogrzewania indywidualnego (okres grzewczy) ze specyficznymi warunkami pogodowymi tj.: niskie prędkości wiatru lub cisza, niska wysokość warstwy mieszania (powietrze jest w stagnacji, ewentualnie mogą pojawić się niewielkie ruchy powietrza), które sprzyjają kumulacji, a nie rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń. Także z wykonanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim w 2010 roku" wynika, że na terenie gminy odnotowywano przekroczenia dopuszczalnych stężeń benzo(a)pirenu.
Pole elektromagnetyczne	Potencjalnym źródłem pól elektromagnetycznych są: linie i stacje elektroenergetyczne, stacje telefonii komórkowej i transformatory. Przez teren opracowania przebiega linia najwyższych napięć 220 kV, a przy granicy gminy, poniżej Rakowa linia wysokiego napięcia 110 kV. Wzdłuż linii napowietrznych wyznaczone zostały pasy, gdzie ze względu na szkodliwe oddziaływanie pola elektrycznego i pola magnetycznego nie powinna być lokalizowana zabudowa przeznaczona do stałego pobytu człowieka, a także parkingi samochodowe, magazyny, itp. Szerokości stref ochronnych wyznaczonych dla linii: 220 kV i 110 kV wynoszą odpowiednio: 38 i 18 metrów. Ponadto na obszarze gminy znajduje się pięć masztów telefonii komórkowej zlokalizowanych w następujących miejscowościach: Moszczenica, Raciborowice, Jarosty, Sierosław, Gościmowice. Głównym źródłem energii dla gminy Moszczenica jest stacja GPZ 220/110/15 kV „Piotrków", która za pomocą trzech linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV dostarcza prąd do stacji rozdzielczej 15 kV zlokalizowanej przy zakładach PAWMOX S.A., w Moszczenicy. Stacja PZ 15 kV odrębnymi liniami średniego napięcia zasila w szczególności następujące miejscowości: Kiełczówkę, Raciborowice, Baby, Gościmowice Drugie, Wolę Moszczenicką i samą Moszczenicę. Natomiast tereny: Srocka, Podolina, Sierosławia, Rękoraja i Gościmowic Pierwszych zasila sieć rozdzielcza średniego napięcia bezpośrednio podłączona do jednej z linii 15 kV relacji Piotrków – PZ 15 kV Moszczenica. Do miejscowości, do których prąd dociera spoza wyżej opisanego układu należą między innymi: Michałów i Raków. Na terenie gminy w ramach państwowego monitoringu środowiska nie prowadzono badania poziomów pól elektromagnetycznych. Ale jak pokazują dotychczasowe

[1] Projekt programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 (strefa łódzka)

wyniki badań na terenach podobnych, w tym powiecie piotrkowskim czy Piotrkowie Trybunalskim w żadnym z punktów pomiarowych nie zmierzono wartości przekraczającej dopuszczalną wartość składowej elektrycznej E = 7 V/m określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 nr 192 poz. 1883).

Wpływ na środowisko przyrodnicze i ludzi skutków braku realizacji założeń Programu:

- zanieczyszczenia zasobów wodnych w związku ze wzrostem wytwarzania ścieków i ich niewłaściwym odprowadzaniem,
- zmniejszanie się zasobów wodnych,
- postępująca degradacja gleb,
- degradacja walorów krajobrazowych,
- hałas komunikacyjny,
- niewykorzystywanie energii odnawialnej,
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Charakter omawianego dokumentu z założenia jest pro-środowiskowy.

Przedstawione cele, działania oraz zadania niezbędne są do osiągnięcia wyznaczonych priorytetów i celów ekologicznych, realizacji założeń polityki ekologicznej państwa.

Realizacja Programu osiągana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne i inwestycyjne w najważniejszych obszarach ochrony środowiska z uwzględnieniem:

- przewidywanie możliwości wystąpienia problemu i zapobieganie jego wystąpieniu,
- likwidacji zanieczyszczeń u źródła,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć,
- stosowania najlepszych dostępnych technik,
- skuteczności ekologicznej.

Generalnie brak realizacji założeń Programu jest sprzeczne z zapisami polityki ekologicznej państwa oraz programu ochrony środowiska województwa łódzkiego.

5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Inwestycje potencjalnie znacząco wpływające na środowisko zlokalizowane są w różnych punktach gminy, stąd diagnoza stanu środowiska obszarów przez nie objętych, również

zawiera się we: wnioskach monitoringu stanu środowiska, w którego zakresie badano: powietrze, opady atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne (rozdział 4).

6. Identyfikacja problemów ochrony środowiska istniejących z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Zagrożenia dla środowiska jakie mogą wystąpić mogą mieć swoje źródła przede wszystkim w działalności człowieka: transport, energetyka, rolnictwo, gospodarka komunalna.
Jednym z elementów programu ochrony środowiska z założenia jest wskazanie występujących na terenie gminy problemów z zakresu ochrony środowiska. W przedmiotowym projekcie są to:

- zła jakość wód powierzchniowych,
- nadal niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacji,
- degradacja krajobrazu (zaśmiecanie i tworzenie tzw. dzikich wysypisk),
- zły stan nawierzchni drogowych,
- ponadnormatywny poziom imisji pyłu zawieszonego PM10,
- niezadowalający stan świadomości ekologicznej skutkujący nielegalnym zagospodarowaniem odpadów (dzikie wysypiska).

Główne zagrożenie stanowią zanieczyszczenia gleb wzdłuż dróg oraz zanieczyszczenia wynikające z sąsiedztwa przemysłu. Udział gleb zdegradowanych w wyniku nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w makroskładniki jest ściśle związany z emisją zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego jak również emisją zanieczyszczeń przemysłowych oraz stosowaniem nawozów mineralnych.
Badania jakości powietrza już od 2004 roku wykazują występowanie przekroczeń wartości dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10 (generalnie problem ten występuje w całym kraju). Analizy warunków meteorologicznych[2] wskazują, że najczęstszą przyczyną notowania stężeń ponadnormatywnych pyłu zawieszonego PM10 jest połączenie występowania ogrzewania indywidualnego (okres grzewczy) ze specyficznymi warunkami pogodowymi tj.: niskie prędkości wiatru lub cisza, niska wysokość warstwy mieszania (powietrze jest w stagnacji, ewentualnie mogą pojawić się niewielkie ruchy powietrza), które sprzyjają kumulacji, a nie rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń.

[2] Projekt programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 (strefa łódzka)

Głównym problem w gęstej zabudowie i obszarach przemysłowych mogą być:

- sprawność urządzeń spalających paliwa konwencjonalne,
- jakość paliwa,
- spalanie odpadów w kotłowniach indywidualnych.

Ponadto przyjęcie w grudniu 2008 roku przez Unię Europejską tzw. pakietu energetyczno – klimatycznego, zakładającego redukcję emisji CO_2 w wysokości 20% do 2020 roku, a także wejście w życie w styczniu 2012 roku Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczenia emisji SO_2 i NO_x oraz pyłów wymusza na przedsiębiorstwach energetycznych, wykorzystujących do wytwarzania ciepła węgiel kamienny, konieczność podniesienia znacznych nakładów finansowych na modernizację istniejących urządzeń do wytwarzania ciepła.

Utrzymuje się niezadowalająca jakość wód rzeki Moszczanki. Na wskazany stan rzeczy wpływają przede wszystkim zanieczyszczenia, jakie niosą ze sobą dopływy: z Baniuch, z Wodzinka, z Proszenia, niewielka rzeka Goleszanka oraz spływy powierzchniowe. Pośród wskaźników, które obniżają klasę czystości wód największy wpływ mają substancje biogenne: azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, fosforany i fosfor ogólny. Związki azotu i fosforu obecne w wodach powierzchniowych pochodzą ze źródeł komunalnych i stwarzają zagrożenie eutrofizacją.

Na podstawie badań przeprowadzonych na terenie gminy w 2009 roku wody podziemne zalegające na jej obszarze zostały sklasyfikowane, jako wody zadowalającej jakości, klasy III. Zaś wyniki analiz monitoringu regionalnego z 2012 roku wykazały klasę czystości I, czyli polepszenie jakości wód podziemnych. Zatem wody podziemne występujące na terenie gminy Moszczenica są bardzo dobrej jakości.

Podstawowym problemem jest antropopresja. Powoduje zmniejszenie bioróżnorodności, wymieranie gatunków, a co za tym idzie ubożenie ekosystemów i degradację krajobrazu.

Generalnie największe szkody w środowisku przyrodniczym powodowane przez człowieka związane są z:

- budownictwem przemysłowym w pobliżu terenów cennych przyrodniczo,
- nielegalnymi składowiskami śmieci,
- dewastacją parków i zieleńców,
- chorobami, szkodnikami, pożarami lasów,

- pracami melioracyjnymi polegającymi na odwadnianiu terenów podmokłych, bagiennych i torfowiskowych prowadzącymi do zmiany biotopów torfowiskowych, wodnych, szuwarowych i podmokłych łąk,
- przecinaniem terenów cennych przyrodniczo ciągami komunikacyjnymi,
- emisją zanieczyszczeń od powietrza.

Działania takie powodują przede wszystkim zmniejszanie się liczby siedlisk roślin oraz ich przekształcanie.

Eliminacja cennych składników szaty roślinnej może nastąpić również w wyniku procesów spontanicznej sukcesji jak zarastanie krzewami, czy przekształcenia płatów boru świeżego w bór mieszany.

W zakresie gospodarki odpadami główne problemy związane są z:

- „dzikie wysypiska" odpadów,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami

Nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska oraz ludzi może powstać na skutek:

- prowadzenia działalności przemysłowej z użyciem substancji niebezpiecznych,
- transportu materiałów i substancji niebezpiecznych,
- będącej w sprzeczności z przepisami, celowej działalności ludzi związanej z pozbywaniem się substancji lub materiałów niebezpiecznych.

W zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych, zakłady stwarzające potencjalne zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, dzieli się na te o: dużym ryzyku **(ZDR)** i o zwiększonym ryzyku jej wystąpienia **(ZZR)**.

W gminie Moszczenica nie odnotowano dużych zakładów przemysłowych, a miejscami zwiększonego ryzyka są stacje paliw. W związku z powyższym obszar opracowania nie należy do terenów zagrożonych działalnością przemysłową.

7. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016

W celu ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego wskazano następujące kierunki:

- konieczne dokończenie inwentaryzacji i waloryzacji różnorodności biologicznej Polski

- ścisła współpraca w zakresie ochrony przyrody z organizacjami pozarządowymi oraz prowadzenie szerokich akcji edukacyjnych wśród społeczeństwa
- realizacja przez Lasy Państwowe „Krajowego programu zwiększenia lesistości", przy czym jest konieczna aktualizacja tego programu, przewidziana w roku 2009
- wyodrębnienie w ramach gospodarowania wodami dwóch sektorów, tj. sektora zarządzania zasobami wodnymi (funkcja organu właściwego w sprawach gospodarowania wodami, zarządzającego zasobami wodnymi i wykonującego kontrole) oraz sektora administrowania majątkiem Skarbu Państwa (utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz planowanie i realizacja inwestycji w gospodarce wodnej),
- stopniowe wprowadzanie odpłatności przez użytkowników wód za korzystanie przez nich z zasobów wodnych, z uwzględnieniem oddziaływania na środowisko,
- pełne dostosowanie polskiego prawa do prawa UE,
- opracowanie i wdrożenie systemu informatycznego gospodarowania wodami spójnego z systemem informatycznym resortu „Środowisko",
- przygotowanie oceny ryzyka powodziowego, która wskazywała będzie obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, dla których należało będzie do 2013 r. opracować mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego,
- wyznaczenie obszarów zalewowych tam, gdzie nie zostały jeszcze wyznaczone,
- realizację zadań wynikających z ustawy - Prawo wodne przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną i państwową służbę hydrogeologiczną,
- rozwój tzw. małej retencji wody przy wsparciu finansowym z programów UE,
- realizacja projektów z środków Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko" (priorytet III), mających na celu zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz ochrony przed powodzią,
- modernizacja systemów melioracyjnych przez zaopatrzenie ich w urządzenia piętrzące wodę, umożliwiające sterowanie odpływem,
- dokończenie systemu monitorowania terenów osuwiskowych,
- rozpoczęcie realizacji ochrony głównych zbiorników wód podziemnych,
- propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych),
- opracowanie krajowej strategii ochrony gleb, w tym walki z ich zakwaszeniem,
- promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego,

- waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności,
- rozwój monitoringu gleb,
- finansowe wspieranie przez fundusze ekologiczne inicjatyw dotyczących rekultywacji terenów zdegradowanych i zdewastowanych,
- zakończenie opracowania systemu osłony przeciwosuwiskowej przez Państwowy Instytut Geologiczny,
- ułatwienia dla przedsiębiorstw prowadzących prace poszukiwawczo-rozpoznawcze przez uchwalenie nowego prawa geologicznego i górniczego,
- ułatwienia w dostępie do map i danych geologicznych,
- uzupełnienia mapy geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 o nowe warstwy tematyczne,
- uzupełnienie baz danych geologiczno-inżynierskich dla aglomeracji miejskich,
- tworzenie stanowisk dokumentacyjnych i geoparków w celu prawnej ochrony dziedzictwa geologicznego Polski oraz inwentaryzacja stanowisk geologicznych i utworzenie ich centralnego rejestru,
- zakończenie prac nad systemem osłony przeciwosuwiskowej SOPO i utworzenie centralnego rejestru osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi,
- określenie obszarów zagrożonych naturalnymi mikrowstrząsami sejsmicznymi,
- prowadzenie polityki koncesyjnej mającej na celu zwiększenie udokumentowania złóż surowców energetycznych z jednoczesnym promowaniem nowych technologii pozyskiwania energii ze złóż, zwłaszcza węgla, w celu minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko dotychczasowego sposobu eksploatacji,
- promowanie wykorzystania metanu z pokładów węgla,
- zbierania i udostępniania informacji na temat zagrożeń dla zdrowia społeczeństwa (zarówno nagłych, jak i długotrwałych),
- opracowania zasad analizy ryzyka zdrowotnego dla procedur związanych z dopuszczaniem inwestycji do realizacji,
- poprawy funkcjonowania państwowego monitoringu środowiska i monitoringu sanitarnego przez poprawę technicznego wyposażenia służb kontrolnych w nowoczesny sprzęt oraz sieci alarmowe,
- wspólnych działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Środowiska w celu poprawy jakości wody pitnej,

- wspólnego prowadzenia akcji edukacyjno-szkoleniowych dla służb zakładów przemysłowych i pracowników administracji publicznej w zakresie zapobiegania awariom oraz skażeniom środowiska,
- doposażenie straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa chemiczno-ekologicznego oraz sporządzanie wojewódzkich i powiatowych planów zarządzania ryzykiem wystąpienia awarii
- dalsza redukcja emisji SO_2, NO_x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii; zadanie to jest szczególnie trudne dlatego, że struktura przemysłu energetycznego Polski jest głównie oparta na spalaniu węgla i nie można jej zmienić w ciągu kilku lat,
- możliwie szybkie uchwalenie nowej polityki energetycznej Polski do 2030 r., w której zawarte będą mechanizmy stymulujące zarówno oszczędność energii, jak i promujące rozwój odnawialnych źródeł energii,
- modernizacja systemu energetycznego, która musi być podjęta jak najszybciej nie tylko ze względu na ochronę środowiska, ale przede wszystkim ze względu na zapewnienie dostaw energii elektrycznej; decyzje o modernizacji bloków energetycznych i całych elektrowni powinny zapadać przed rokiem 2010 ze względu na długi okres realizacji inwestycji w tym sektorze; może tak się stać jedynie przez szybką prywatyzację sektora energetycznego i związanym z nią znacznym dopływem kapitału inwestycyjnego,
- w latach 2009-2012 także podjęcie działań związanych z gazyfikacją węgla (w tym także z gazyfikacją podziemną) oraz z techniką podziemnego składowania dwutlenku węgla; dopiero dzięki uruchomieniu pełnego pakietu ww. działań można liczyć na wypełnienie przez Polskę zobowiązań wynikających z opisanych wyżej dyrektyw,
- konieczne opracowanie i wdrożenie przez właściwych marszałków województw programów naprawczych w 161 strefach miejskich, w których notuje się przekroczenia standardów dla pyłu drobnego PM10 i PM2,5,
- zawartych w Dyrektywie CAFE,
- budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów dla wszystkich aglomeracji powyżej 15 000 RLM oraz rozbudowa dla nich sieci kanalizacyjnych wspierana dotacjami z Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” (priorytet I),
- uruchomienie działań zapisanych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce oraz w programie wodno środowiskowym kraju,

- opracowanie programów działań specjalnych mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia powodowanego przez substancje niebezpieczne i priorytetowe pochodzące przede wszystkim ze źródeł przemysłowych,
- realizacja programów działań na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego,
- wyposażenie zakładów sektora rolno-spożywczego w wysokosprawne oczyszczalnie ścieków,
- wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe,
- ustanowienie obszarów ochronnych dla głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych,
- rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- ścisła współpraca z państwami leżącymi nad Morzem Bałtyckim w realizacji programu ochrony wód tego morza w ramach Konwencji Helsińskiej,
- wdrożenie do praktyki najbardziej skutecznych i ekonomicznie opłacalnych metod odzysku osadów ściekowych z dużych oczyszczalni ścieków,
- sporządzenie map akustycznych dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz dla dróg krajowych i lotnisk, a także wynikających z nich programów ochrony przed hałasem,
- likwidacja źródeł hałasu przez tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie szybkości ruchu, wymianę taboru tramwajowego na mniej hałaśliwy, a także budowę ekranów akustycznych,
- wykorzystywanie planowania przestrzennego dla rozdzielenia potencjalnych źródeł hałasu od terenów mieszkaniowych,
- rozwój systemu monitoringu hałasu,
- zorganizowanie laboratorium referencyjnego do pomiaru pól w ramach Inspekcji Ochrony Środowiska i szkolenie specjalistów w zakresie ich pomiaru, a także opracowanie w Ministerstwie Środowiska procedur zapewniających bezpieczną lokalizację źródeł pól elektromagnetycznych,
- zobowiązanie operatorów telefonii komórkowej do zgłoszenia organowi ochrony środowiska instalacji stanowiących źródła promieniowania.

Program ochrony środowiska województwa łódzkiego 2012

Ostatnia edycja programu ochrony środowiska dla województwa łódzkiego została przyjęta Uchwałą nr XXIII/549/08 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 marca 2008 roku.

Obecna edycja przyjęta Uchwałą nr XXIV/446/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 29 maja 2012r. ujmuje strategię działań do roku 2015 w perspektywie do 2019.

W obszarach działania: ochrona zasobów naturalnych, ochrona jakości powietrza, ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych, racjonalna gospodarka odpadami, hałas, pola elektromagnetyczne, edukacja ekologiczna, poważne awarie, program ochrony środowiska województwa łódzkiego określa następujące priorytety:

- ochrona zasobów przyrodniczych,
- ochrona i zwiększenie zasobów leśnych,
- ochrona gleb użytkowanych rolniczo,
- racjonalna eksploatacja kopalin i ochrona złóż,
- rekultywacja terenów zdegradowanych,
- zmniejszenie materiałochłonności produkcji,
- wdrażanie programów ochrony powietrza (POP),
- opracowanie i wdrażanie programów ograniczenia niskiej emisji (PONE) dla terenów wskazanych w POP,
- przygotowania do wdrożenia dyrektywy IED przez zakłady przemysłowe (modernizacja istniejących technologii i wprowadzanie nowych, nowoczesnych urządzeń),
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie i budownictwie (rozwój sieci ciepłowniczych, termomodernizacje),
- ograniczenie emisji ze środków transportu (modernizacja taboru, wykorzystanie paliw ekologicznych, remonty dróg),
- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ochrona wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł punktowych i obszarowych,
- rozwój małej retencji wodnej,
- odbudowa melioracji podstawowych i szczegółowych w celu przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi,
- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów,
- rozbudowa lub budowa Zakładów Zagospodarowania Odpadów (ZZO),
- zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów,
- realizacja programu ochrony środowiska przed hałasem,
- edukacja ekologiczna nt. rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól,

- zachowanie stref bezpieczeństwa przy lokalizacji obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne,
- prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, dotyczącej wszystkich elementów środowiska,
- działania zapobiegające powstawaniu poważnych awarii w zakładach oraz w trakcie przewozu materiałów niebezpiecznych,
- szybkie usuwanie skutków poważnych awarii.

Zawarte w powyższych dokumentach cele zgodne są z zapisami przyjętych dyrektyw i dokumentów Unii Europejskiej.

Biorąc pod uwagę zapisy projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica na lata 2014 - 2017 oraz odnosząc je do wyżej przedstawionych zapisów innych dokumentów strategicznych, stwierdza się zgodność jego zapisów i integralność z celami i kierunkami innych strategii dotyczących:

- *ochrony powietrza,*
- *ochrony przed hałasem,*
- *ochrony zasobów wodnych,*
- *ochrony gleb,*
- *ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych,*
- *racjonalnego wykorzystania poszczególnych komponentów środowiska.*

Głównym celem opracowanej koncepcji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica jest spełnienie wymogów prawnych wynikających z zapisów aktów prawnych prawa polskiego, prawa lokalnego oraz planów wyższego szczebla to jest: Polityki Ekologicznej Państwa, Programu Ochrony Środowiska dla województwa łódzkiego.

8. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Przede wszystkim istotnym jest, że szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie **na etapie wydawania decyzji środowiskowej.**

\+ pozytywne
\- negatywne
0 neutralne

Kierunek zagospodarowania	**Oddziaływanie na poszczególne komponenty**							
	Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyrodę i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy
Czynna ochrona przyrody (ocena stanu zdrowotnego, pielęgnacja pomników przyrody)	0	0	+	0	+	+	0	+
Utrzymanie zieleni na terenie parków i zieleńców	0	0	+	0	+	+	0	+
Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie sposobów zmniejszenia zużycia energii i ciepła, korzystanie z transportu zbiorowego itp.	+	+	0	0	+	0	0	+
Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej i innych obiektów komunalnych	+	0	+	0/-	+	+	0	+
Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej z alternatywnych źródeł	+	+	+	0	+	+	+	+
Budowa nowych dróg gminnych oraz prowadzenie bieżących remontów	+	0	0	0/-	0	+	0	+
Wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów dla inwestycji zawsze znacząco oddziaływujących na środowisko	+	0	+	+	+	0	0	+
Modernizacja, rozbudowa oraz budowa sieci wodociągowej	0	+	0	0	0	0	0	+
Monitoring jakości ścieków	0	+	+	0	+	0	0	+
Budowa, rozbudowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej	0	+	+	0	+	0	0	+
Projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	0	+	+	0	+	0	0	+
Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	+	+	+	0	+	+	0	+
Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	+	+	+	0	+	+	0	+
Tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy	+	+	+	0	+	+	0	+
Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	+	+	+	0	+	+	0	+
Utrzymanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie	+	+	+	0	+	+	0	+
Modernizacja dróg	+	0	0	0/-	0	+	0	+

Kierunek zagospodarowania	Oddziaływanie na poszczególne komponenty							
	Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyrodę i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy
Tworzenie sieci tras rowerowych	+	0	+	+	+	0	0	+
Nasadzanie pasów zieleni ochronnej w pobliżu ciągów komunikacyjnych	+	0	+	+	+	+	0	+
Ograniczenie ruchu ciężkiego na drogach przechodzących przez tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej	+	0	+	+	+	+	0	+
Wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów chronionych przed hałasem	+	0	+	+	+	+	0	+
Wprowadzanie zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie możliwości lokalizacji urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne	+	0	+	+	+	+	0	+
Organizowanie akcji ekologicznych	+	+	+	+	+	+	+	+
Szkolenia, konferencje, konkursy, olimpiady edukacyjne	+	+	+	+	+	+	+	+
Edukacja ekologiczna realizowana w przedszkolach i szkołach (programy ekologiczne, konkursy, olimpiady)	+	+	+	+	+	+	+	+
Edukacja ekologiczna społeczeństwa realizowana poprzez: kampanie informacyjno – edukacyjne, imprezy o tematyce ekologicznej, konferencje, konkursy, zajęcia pozalekcyjne dla społeczeństwa	+	+	+	+	+	+	+	+
Organizacja wycieczek, zielonych szkół, ścieżek ekologicznych, szlaków turystycznych, spotkań z leśnikami i lekcji terenowych	+	+	+	+	+	+	+	+
Edukacja ekologiczna dotycząca selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów komunalnych i niebezpiecznych, racjonalnego użytkowania wody i energii	+	+	+	+	+	+	+	+

Termin „znaczące oddziaływanie na środowisko” nie został zdefiniowany w ustawie Prawo ochrony środowiska, która go wprowadziła. Logicznym wydaje się stanowisko znajdujące potwierdzenie w literaturze specjalistycznej, że o znaczącym oddziaływaniu na środowisko możemy mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem standardów jakości powietrza, wód powierzchniowych, gleb, poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Natomiast przez znaczące negatywne oddziaływanie na obszar NATURA 2000, zgodnie z definicja zawartą w ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko /tj. Dz.U. 2013 Nr 0 poz.1235 ze zmianami/ rozumie się

oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki , dla których ochrony został wyznaczony lub pogorszyć integralność obszaru lub jego powiązania z innymi obszarami.

Tak więc, nie wszystkie oddziaływania negatywne są oddziaływaniami znaczącymi. Oddziaływania negatywne wynikać mogą z faktu przeznaczenia pod zabudowę zasobów użytków rolnych, emisji hałasu, zmianą krajobrazu.

8.1. Pozytywne:

Realizacja zadań wpłynie na poprawę i ochronę stanu środowiska, przede wszystkim:

- zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii:

oprócz działań samych mieszkańców mających na celu oszczędzanie wody (korzystanie z urządzeń i sprzętów wodooszczędnych, racjonalne gospodarowanie wodą) należy zapewnić jak największe zminimalizowanie utraty wody w systemach przesyłowych, w tym celu należy prowadzić kontrolę i modernizację sieci wodociągowej, ponadto poprawa stanu technicznego nie tylko uszczelni sieć, jednocześnie wpłynie na poprawę jej jakości;

zmniejszenie zużycia wszelkich surowców i nośników energii jest najbardziej racjonalnym podejściem dla zmniejszenia presji na środowisko;

szczególnie istotny wpływ na poprawę stanu komponentów środowiska wiąże się z zastępowaniem węgla ekologicznymi nośnikami energii;

stosowanie materiałów energooszczędnych wpływa na racjonalne wykorzystanie energii a tym samym na ochronę powietrza;

- oczekuje się zachowania czystych zasobów wód podziemnych, poprawę jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, rozwój i modernizacja systemów retencyjnych będzie zapobiegać wylewom rzek oraz wpływać na poprawę bilansu wodnego:

poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych;

pozytywnie na poprawę bilansu wodnego oddziaływają powierzchnie lasów;

- poprawa jakości powietrza:

szczególnie istotny wpływ na poprawę stanu komponentów środowiska wiąże się z zastępowaniem węgla ekologicznymi nośnikami energii;

stosowanie materiałów energooszczędnych wpływa na racjonalne wykorzystanie energii a tym samym na ochronę powietrza;

poprawa stanu dróg – poprawa stanu technicznego dróg wpłynie pozytywnie na stan powietrza – spowoduje obniżenie pylenia, jakie powodują pojazdy na drogach gruntowych, spowoduje zmniejszenie emisji spalin i spowoduje zmniejszenie zużycia paliwa;

pozytywny wpływ na powietrze będzie się wiązał również z realizacją zadań mających na celu tworzenie kompleksów leśnych;

- zlikwidowanie zagrożenia wynikającego z niewłaściwego składowania odpadów oraz ograniczyć zużycie surowców naturalnych:

ograniczenie powstawania „dzikich wysypisk" odpadów, a w szczególności pozbywania się w ten sposób przez mieszkańców odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych, spowoduje ograniczenie dewastacji i degradacji gleb, zanieczyszczeń do wód, ograniczenie dewastacji siedlisk;

- zachowanie potencjału gleb, przywrócenia walorów przyrodniczych terenów zdewastowanych i zdegradowanych, a więc i ograniczenia zanieczyszczenia gleby, zmniejszenie zagrożenia erozją:

zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych zapobiegać będzie degradacji również gleb;

racjonalna gospodarka pozwoli zachować właściwy chemizm gleb i zapobiegać jej degradacji;

wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień wpłynie korzystnie na gleby i zachowanie różnorodności biologicznej, ponieważ stanowią one ostoje i ułatwiają migrację wielu organizmów, które w nieróżnorodnym krajobrazie rolniczym nie mogły by bytować;

powierzchnie lasów pozytywnie oddziaływają na poprawę bilansu wodnego, ochronę gleb przed erozją;

- utrzymanie i przywrócenie zasobów i walorów przyrodniczych oraz osiągnięcie jak najlepszych efekty użytkowania w sposób zgodny z zasadami ochrony przyrody, bioróżnorodności i krajobrazu:

wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień wpłynie korzystnie na zachowanie różnorodności biologicznej, ponieważ stanowią one ostoje i ułatwiają migrację wielu organizmów, które w nieróżnorodnym krajobrazie rolniczym nie mogły by bytować;

szczególna rolę w ochronie różnorodności biologicznej spełniają lasy, ponieważ pomimo znaczących przekształceń nadal zachowują duży stopień naturalności, cechują się znacznym zróżnicowaniem siedlisk i są ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt;

- zwiększenie świadomości ekologicznej (szczególnie w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki ściekowej, oszczędności energii) – zwiększenie świadomość ekologicznej jest koniecznym warunkiem realizacji poszczególnych priorytetów;
- uporządkowanie infrastruktury technicznej;
- polepszenie jakości życia mieszkańców.

Wszystkie wymienione czynniki będą miały pozytywny wpływ na powietrze wody, glebę i powierzchnie ziemi, bioróżnorodność, faunę i florę, w tym Natura 2000, zdrowie ludzi.

Ważnym zjawiskiem jest wzajemne oddziaływanie pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska, a co za tym idzie bezpośrednia poprawa jednego wpływa pośrednio na poprawę stanu pozostałych składników środowiska.

8.2. Negatywne:

Ewentualne oddziaływania negatywne wynikające z realizacji Programu, związane mogą być z budową lub rozbudową: dróg, kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej, modernizacjami zakładów przemysłowych.

W etapie planowania nie można wskazać jednoznacznie oddziaływania inwestycji na środowisko, wynika to z braku informacji na temat szczegółowej lokalizacji, rozmiaru i technologii przedsięwzięcia, które będą możliwe do określenia na etapie ewentualnego opracowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Planowane inwestycje mają charakter proekologiczny, przez co eksploatacja instalacji stanowi pozytywne oddziaływanie na komponenty środowiska. Jednakże analizie podlegają wszystkie etapy inwestycji, dlatego z myślą o etapie budowy instalacji wskazuje się możliwość występowania ewentualnych negatywnych oddziaływań.

W stosunku do obszarów objętych ochroną prawną ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 Nr 0 poz. 627 ze zmianami) przewiduje ograniczenia w ich użytkowaniu, wynikające z konieczności zachowania i ochrony ich walorów i wartości przyrodniczych, krajobrazowych bądź kulturowych.

W stosunku do obszarów wyznaczonych jako obszar Natura 2000 oraz do projektowanych obszarów Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000. Przedsięwzięcia o potencjalnym bezpośrednim lub pośrednim wpływie na stan obszaru Natura 2000 podlegają ocenie oddziaływania na środowisko pod względem ewentualnych skutków w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Miarodajna jest jedynie indywidualna ocena (gruntowne rozpoznanie, badania) z zastosowaniem metodyk referencyjnych.

Ewentualne oddziaływania negatywne wynikające z realizacji Programu stanowią przede wszystkim okresowe i chwilowe zagrożenie przemieszczające się wraz z pracami budowlanymi, zanikającymi po ich zakończeniu, które mogą powodować:

- zwiększenie pylenia,
- propagację hałasu (związane głównie z ruchem samochodów dostawczych oraz pracą maszyn podczas fazy budowy),
- wytwarzanie odpadów.

Przewiduje się, że dotyczyć to będzie jedynie terenów budowy, zamykać się będzie w działkach inwestycji.

Szczegółowa analiza (oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy) powinna być zawarta w ocenach oddziaływania na środowisko przedsięwzięć kwalifikowanych wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010, Nr 213, poz. 1397 ze zmianami) .

Transgraniczne oddziaływania na środowisko nie jest możliwe, zarówno ze względu, że zadania dotyczą zaspokojenia potrzeb lokalnych (zatem ograniczona skala przedsięwzięć), jak i odległość od granic Państwa.

8.2.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Okresowe uciążliwości związane będą z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Substancjami zanieczyszczającymi będą: tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki, węglowodory aromatyczne, cząstki smoły i sadzy, metale ciężkie oraz gazy z podgrzanych asfaltów drogowych, zapylenie. W związku z tym, że ruch pojazdów będzie charakteryzował się niskim natężeniem, będzie emitowana niewielka ilość ww. zanieczyszczeń, które nie będą wywierać istotnego wpływu na stan czystości powietrza, a tym samym na klimat. Praca tego rodzaju źródeł nie wymaga uregulowania stanu formalnoprawnego.
Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne związane będzie również z organizacją procesów technologicznych instalacji planowanych do usytuowania na terenie gminy.
Przedsięwzięcia nie są określane szczegółowo. Nie jest znana technologia budowy i rozwiązań technicznych i technologicznych stąd nie można dokładnie stwierdzić jaki wpływ na stan środowiska będą miały poszczególne instalacje. Istotne jest, że projekt dokumentu przewiduje przedsięwzięcia z gruntu służące ochronie środowiska.
Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac.

8.2.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Oddziaływania występujące w fazie budowy bądź przebudowy są okresowe i krótkotrwałe przemieszczają się wraz z wykonywanymi pracami; znikają po zakończeniu prac
Inwestycje drogowe podczas eksploatacji, ze względu na nie kontrolowane spływy ścieków opadowych i roztopowych z dróg stanowią zagrożenie dla zasobów wodnych. Głównymi zanieczyszczeniami są: zawiesiny ogólne, specyficzne mikrozanieczyszczenia organiczne (węglowodory alifatyczne, aromatyczne i WWA), metale ciężkie, chlorki.

8.2.3. Oddziaływanie na gleby

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem

zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Oddziaływania te są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac.
Nieodwracalne skutki są natomiast związane są z ewentualnym zajmowaniem gruntów rolniczych.

8.2.4. Oddziaływanie na warunki akustyczne

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem hałasu i wibracji do środowiska. Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac.
Przedsięwzięcia nie są określane szczegółowo. Nie jest znana technologia budowy i rozwiązań technicznych i technologicznych stąd nie można dokładnie stwierdzić jaki wpływ na stan środowiska będą miały poszczególne instalacje. Istotne jest, że projekt dokumentu przewiduje przedsięwzięcia z gruntu służące ochronie środowiska.

8.2.5. Oddziaływanie na przyrodę i obszary chronione, bioróżnorodność, zwierząt, roślin

Planowane przedsięwzięcia występują prowadzone będą przez obszary zurbanizowane stąd nie powinny powodować niszczenia obszarów cennych przyrodniczo oraz zakłócać migracji gatunków. Nie wpłyną na najbliższe obszary Natura 2000.

8.2.6. Oddziaływanie na krajobraz

Budowy, przebudowy i modernizacje infrastruktury technicznej nie powinna stwarzać wrażenia dysharmonii, ponieważ dotyczy terenów zabudowanych.

8.2.7. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Szczegółowa analiza oddziaływań poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

8.2.8. Oddziaływanie na mieszkańców

Nie identyfikuje się negatywnego oddziaływania. Podczas prowadzenia prac budowlanych wymagane są oznaczenia oraz zabezpieczana terenu budowy, więc zagrożenie dla mieszkańców będzie wyeliminowane.

Eksploatacja planowanych elementów infrastruktury technicznej wpłynie na poprawę życia mieszkańców.

8.2.9. Odpady

Najistotniejszym problemem jest wytwarzanie odpadów o charakterze budowlanym, należących do następujących podgrup katalogowych grupy 17:

- 17 01 – odpady materiałów i elementów budowlanych, infrastruktury drogowej,
- 17 05 – gleba i ziemia.

Wytwarzanie odpadów związane będzie również z organizacją procesów technologicznych instalacji planowanych do usytuowania na terenie objętym projektem planu.
Nie jest znana technologia budowy i rozwiązań technicznych i technologicznych planowanych do zastosowania, stąd nie można dokładnie stwierdzić jaki wpływ na stan środowiska w tym zakresie będą miały poszczególne instalacje.

Szczegółowa analiza (znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy) powinna być zawarta w ocenach oddziaływania na środowisko przedsięwzięć wskazanych przewidzianych do realizacji na terenie gminy.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Etapy budowy:
Złagodzenie negatywnych oddziaływań etapu budowy odnosić się będzie do odpowiedniego prowadzenie prac budowlanych oraz właściwe wykorzystanie maszyn i urządzeń.
W celu zapobiegania wzrostowi wydzielanych spalin, hałasu, wycieków olejów i smarów należy zadbać, aby sprzęt i środki transportowe były dobrej jakości, prawidłowo utrzymane i wyposażone. Wskazane jest zastosowanie opończy zakrywających skrzynię ładunkową

pojazdów przewożących mieszanki cementowe, które ograniczą emisję szkodliwych gazów i oparów. Maszyny powinny być właściwie eksploatowane, ponieważ obciążone powodują wzrost emisji spalin i hałasu. Istotne jest kontrolować stan techniczny wykorzystywanych urządzeń, by nie dopuścić do sytuacji awaryjnych. Należy zminimalizować (nawet wykluczyć) prawdopodobieństwo przedostania się produktów ropopochodnych.

Szczególnie istotne jest gospodarowanie odpadami powstającymi przy pracach; niedopuszczalne jest pozostawienie jakichkolwiek odpadów (smarów, olejów). Substancje niebezpieczne powinny być składowane w bazach sprzętowo – magazynowych.

Etap eksploatacji:

Planowane obiekty i instalacje muszą spełniać standardy budowlane i emisyjne, być właściwie eksploatowane i konserwowane. Muszą być pod stałym monitoringiem.

Ponadto należy pamiętać, że technologie mają spełniać kryteria BAT.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Charakter omawianego dokumentu oraz zawartych w nich zadań są z założenia „pro-środowiskowe".

Przedstawione cele, działania oraz zadania niezbędne są do osiągnięcia wyznaczonych priorytetów i celów ekologicznych, realizacji założeń Polityki Ekologicznej Państwa.

Wskazane projekty zostały obecnie uznane za priorytetowe.

Rozwiązania zastosowane w Programie zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu; są w pełni zasadne, z ekologicznego oraz ekonomicznego punktu widzenia, stąd nieuzasadnione jest stosowanie alternatywnych. Jednak z uwagi na lokalne uwarunkowania wskazane byłoby przedstawienie możliwości etapowania inwestycji.

11. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Wdrażanie Programu ochrony środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Konieczne będzie regularne zbieranie, analiza i ocena danych stanu środowiska. Poniżej proponuje się listę wskaźników (przewidziana do modyfikacji) monitorujących Program:

- jakość wód powierzchniowych, udział wód pozaklasowych,
- jakość wód podziemnych, udział wód bardzo dobrych i dobrych,
- stopień zwodociągowania gminy,
- stopień skanalizowania gminy,
- ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi,
- stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej,
- ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca na rok,
- udział odpadów komunalnych składowanych na składowiskach,
- udział odpadów przemysłowych składowanych na składowiskach,
- wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,
- wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,
- liczba punktów monitoringu hałasu, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów,
- wskaźnik lesistości,
- procentowy udział powierzchni terenów objętych ochroną prawną,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska,
- udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej,
- liczba gospodarstw ekologicznych posiadających certyfikat i powierzchnia upraw,
- udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska wg oceny jakościowej,
- ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców,
- liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno – informacyjnych.

Wójt będzie oceniał co dwa lata stopień wdrażania Programu. Ocena ta będzie podstawą przygotowania raportu z wykonania Programu, opracowaniem listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w kolejnych czterech latach, aktualizacji celów i kierunków działań ekologicznych.

12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływania na środowisko nie jest możliwe, zarówno ze względu, że zadania dotyczą zaspokojenia potrzeb lokalnych (zatem ograniczona skala przedsięwzięć), jak i odległość od granic Państwa.

13. Streszczenie

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o „Prognozę oddziaływania na środowisko".

Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska.

Zawiera informacje zgodne z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2013 Nr 0 poz. 1235 ze zmianami) oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi znak PWIS.NSOZNS.9022.1.213.2014.MF z dn. 20.06.2014r. oraz pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi znak WOOŚ-II.411.78.2014.AJ z dn. 16.06.2014r.

Kierunki działań poddano analizie oraz odniesiono do zasobów i stanu środowiska na terenie gminy. Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica na lata 2014 - 2017.

Przedstawiono główne cele Programu, wnioski z analizy stanu środowiska i działania zmierzające do ochrony i poprawy stanu środowiska na terenie gminy.

Przedstawiono cele i kierunki działań dokumentów krajowych regulujących działania zmierzające do poprawy stanu środowiska oraz wskaźniki monitoringu realizacji postanowień Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica.

Rozwiązania zastosowane w Programie zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu; są w pełni zasadne, z ekologicznego oraz ekonomicznego punktu widzenia, stąd nieuzasadnione jest stosowanie alternatywnych. Jednak z uwagi na lokalne uwarunkowania wskazane byłoby przedstawienie możliwości etapowania inwestycji.

Realizacja działań Programu nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zadania przewidziane w Planie wpłyną przede wszystkim na:

- zmniejszenie ilości wykorzystania surowców naturalnych,
- poprawę jakości powietrza
- ograniczenie dewastacji i degradacji gleb,
- ograniczenie dewastacji siedlisk,
- ograniczenie zanieczyszczeń do wód,
- polepszenia jakości życia mieszkańców.

Ewentualne oddziaływania negatywne wynikające z realizacji Programu, związane mogą być z budową lub rozbudową: dróg, kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej, modernizacjami zakładów przemysłowych.

W etapie planowania nie można wskazać jednoznacznie oddziaływania inwestycji na środowisko, wynika to z braku informacji na temat szczegółowej lokalizacji, rozmiaru i technologii przedsięwzięcia, które będą możliwe do określenia na etapie ewentualnego opracowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Szczegółowa analiza (oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy) powinna być zawarta w ocenach oddziaływania na środowisko przedsięwzięć kwalifikowanych wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010, Nr 213, poz. 1397 ze zmianami) .

Planowane obiekty i instalacje muszą spełniać standardy budowlane i emisyjne, być właściwie eksploatowane i konserwowane. Muszą być pod stałym monitoringiem.

Ponadto należy pamiętać, że technologie mają spełniać kryteria BAT.

BIBLIOGRAFIA:

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016
2. Program Ochrony Środowiska dla województwa łódzkiego 2012
3. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla województwa łódzkiego 2012
4. Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica na lata 2014 - 2017